

Anita Runjić-Stoilova
Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet
HR-21000 Split, Poljička cesta 35
arunjic@ffst.hr

PRIKAZ KNJIGE *INTENZIFIKACIJA U JEZIKU* AUTORICE MAGDALENE NIGOEVIĆ

U lipnju 2020. godine u izdanju Filozofskog fakulteta u Splitu objavljena je knjiga Magdalene Nigoević *Intenzifikacija u jeziku (S primjerima iz hrvatskog i talijanskog jezika)*. Građa je iznesena na 190 stranica, ima popis od 202 referencije, kazalo sa 170 imena te sedam slika. Knjiga sadržava uvod, pet poglavlja s devet potpoglavlja i zaključak. Autorica pregledno i sustavno razrađuje u hrvatskom jezikoslovlju manje istražen fenomen jezične intenzifikacije kontrastivnim pristupom dvama tipološki različitim jezicima, hrvatskom i talijanskom. Knjiga je pisana znanstvenim stilom, jasnom rečenicom i logičnim rasporedom građe.

U prvom poglavlju nakon uvoda, pod nazivom „*Određenje lingvističkog pojma intenzifikacije*“ donosi se i definira osnovni pojam ‘intenzitet’ i njegove izvedenice u trima jezicima – u hrvatskom i talijanskom, koji su predmet interesa knjige te u engleskom, kao najraširenijem jeziku u lingvističkim istraživanjima. Iznese rječničke definicije na svim jezicima pokazuju da je namjera intenzifikacije privući i usmjeriti pozornost primatelja na iskaz koristeći se različitim strategijama poput npr. inzistiranja ili pretjerivanja. Pojam intenzifikacije u jeziku dalje se definira u užem i u širem smislu, a općenito se povezuje s odstupanjem od zamišljene norme. Uz koju se leksičku kategoriju intenzifikatori vezuju i jesu li ograničeni isključivo na leksičku razinu, kako se tradicionalno definiraju, koje vrste riječi imaju funkciju intenzifikatora, o uskoj povezanosti pojmova ‘intenziteta’ i ‘intenzifikacije s pojmovima ‘stupnja i stupnjevanja’ te o odnosu subjektivizacije i intenzifikacije autorica govori u nastavku ovoga poglavlja.

Drugo poglavlje „*Prethodna istraživanja*“ vrlo je vrijedan dio knjige jer čitatelju na jednom mjestu daje pregled istraživanja na različitim jezicima: od anglosaskih studija koje su postavile temelje drugim istraživanjima, preko izabраниh francuskih i španjolskih autora do hrvatske i talijanske literature, važne za predmet istraživanja. Pregled dosadašnjih istraživanja zaista donosi cijelu lepezu različitih promišljanja i pristupa intenzifikaciji u jeziku: čisto semantički pristup, morfosintaktički, leksičko-gramatički i sl.

U trećem poglavlju, naslovljenom „*Intenzifikacija u jeziku – operativna shema*“ nakon najznačajnijih spoznaja proizašlih iz istraživanja intenzifikacije u jeziku, autorica se vraća temeljnom semantičko-funkcionalnom određenju pojma. Za potrebe rada koristi se širokom definicijom intenzifikacije koja obuhvaća klasične strategije intenzifikacije propozicijskog sadržaja (semantička kategorija) kao i strategije intenzifikacije povezane s ilokucijskim ili perlokucijskim činovima (pragmatičko-

funkcionalna kategorija). Intenzifikacija kao semantičko-funkcionalni proces prikazana je zanimljivim grafičkim prikazom na kojem se vidi kako se ona ostvaruje na svim jezičnim razinama pomoću leksičko-gramatičkih intenzifikacijskih sredstava, tj. intenzifikatora i pomoću intenzifikacijskih strategija.

Kako su intenzifikacijska sredstva i strategije specifične za svaki jezik, nestalne su i promjenjive, kontekstualno su uvjetovane i ne mogu se potpuno opisati, autorica se u četvrtom poglavlju „*Intenzifikatori i strategije intenzifikacije u hrvatskom i talijanskom jeziku*“ odlučuje prikazati i oprimjeriti najvažnija jezična sredstva koja se koriste u funkciji intenzifikacije dijela ili cijelog iskaza u spomenutim dvama jezicima. Primjeri su preuzeti iz različitih izvora, npr. Hrvatske jezične riznice (HRJ), Referentnog korpusa talijanskoga pisanog jezika CORIS, hrvatskoga mrežnog korpusa hrWAC i talijanskoga mrežnog korpusa itWAC. Jezični elementi i strategije intenzifikacije koji djeluju na planu jezičnog iskaza i mijenjaju propozicijski sadržaj podijeljeni su prema jezičnim razinama na grafijsko-fonijska sredstva, morfološka sredstva i strategije intenzifikacije (prefiksalsnu i sufiksalsnu tvorbu), najčešća sintaktička sredstva i strategije u funkciji intenzifikacije (modifikaciju dijelova iskaza, ponavljanje, eliptične konstrukcije, glagolska vremena, sintaktičke jedinice posljedična značenja i red riječi u rečenici), dok među semantičkim sredstvima i strategijama intenzifikacije autorica izdvaja figure u funkciji intenzifikacije (metaforu, poredbu, ironiju i hiperbolu). Intenzifikacija koja se očituje na planu govornog čina i ne mijenja propozicijsko značenje iskaza izražava se, prema autorici, emocionalnim stavom govornika i diskursnim oznakama koje su važne u smislu određenja i pojašnjenja govornikove komunikacijske namjere. Autorica ističe da se jezična sredstva i intenzifikacijske strategije ne mogu potpuno popisati, a i ne mogu se jednoznačno uvrstiti u neku skupinu. Samo se iz zadanoga konteksta i konkretne komunikacijske situacije može utvrditi funkcija intenzifikacije. Ovo je središnje poglavlje knjige koje donosi zaista bogat popis jezičnih elemenata u funkciji intenzifikacije i u tom smislu knjiga je vrijedan prinos hrvatskom i talijanskom jezikoslovlju.

Konačno, ponovimo knjiga je vrijedno izvorno znanstveno djelo i dva su razloga zbog kojih se može izraziti zadovoljstvo njezinim objavljivanjem. Prvo, u njoj se sustavno pristupa manje istraženoj temi intenzifikacije u hrvatskome jeziku, i drugo, ustanovljuju se sličnosti i razlike između hrvatskog i talijanskog jezika, što se čini posebno važnim sa stajališta kontrastivnih pragmalingvističkih hrvatsko-talijanskih istraživanja. Sa sigurnošću se može očekivati da će knjiga Magdalene Nigoević imati velik broj čitatelja, i među znanstvenicima i među onima koji se to tek spremaju postati.